

Megjelenik hetenkint háromszor a m.
kedden, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési díj:

Egész évre	12	frt.	o.	é.
Félévre	6	"	"	"
Évnyegyedre	3	"	"	"
Egy hónapra	1	"	"	"

Szerkesztői szállás:

belső szénutca 131. szám.

Kiadó hivatal:

középutca Stein J. könyvkereskedése.

Előfizetési felhívás

„K. KÖZLÖNY”

1869-iki folyamára.

Egy évre	12	forint	o.	ért.
Félévre	6	"	"	"
Évnyegyedre	3	"	"	"
Egy hónapra	1	"	"	"

Az előfizetési pénzek kiadó Stein Jánoshoz (bel-középutca Stein könyvkereskedése) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

Észleletek

a székely nép szükségai felett.

VI.

Kiváló fontosságot tulajdonítok én a már sokszor említett vasútvonalnak még azért is, mert ettől várom, hogy székelyföldünk keleti részén, mely annyi és oly kincsgazdag heggyekkel bir, a bányáipar kifejlődjék. A mint ugyanis e vonal Brassától Háromszék gyönyörű térein nyargalva végig, jönné fel felé, mindjárt útjában találja a Kovásznán, mely község pompás ásványos gyógyvizel bir, s melynek már e miatt is szép jövője van, — több évek előtt megindított, de pénz és forgalom hiányában abban hagyott vashámort. E gyár pedig oly jeles minőségű vasat szolgáltat, mint bármely más e nemű gyár; de melynek a jövőbeni felvirágzását csak is e vasútvonal teremthetné meg.

A mint Háromszék legfelső szögletén a Kászorrétnek nevezett völgy torkolatához ér, ismét a néhány év előtt, több tehetőse székely atyánkra által nyitott, de a kezdetnél megfénylett vashánya esnék útjába Szarvaskő mellett. E vashánya Kézdi-Vásárhelytől vasúton menve alig 1/4 órányira van; s minthogy Kézdi-Vásárhelytől e vonal kiépítése esetében indóház lesz építendő, az indóházaknál pedig közönségesen gépgyárnak is kell lenni: erre nézve az említett vashánya éppen kéznél lenne; s viszont, a vashányának felvirágzására a vasút kiépítése biztos kilátást nyújtana. Mindkét vállalatra az előny kölcsönösen, nagy; de nagy lenne a székelyekre nézve, kik közül egyiknél mint másikkal számtalanon jutnának kereset és életmódhoz.

A miveltség haladása és emelkedése új igényeket, új szükségleteket szokott teremteni. A mily mértékben emelkedik valamely állam a miveltség lépcsőzetén feljebb és feljebb: azon mértékben nőnek és szaporodnak igényei is; mit ha nem követ a közvagyonosodás gyarapodása, önkényt áll be a bukás. Korunk kiválólag az anyagiasság kora. Erre gravitál minden törekvéseiben. Ezt ugyan egyrészt az erkölcsiség hanyatlásának jelüül tekinthetjük; azonban sokkal inkább: a fegyveres béke következtése. Az anyagi emelkedést leginkább a communismus eszméje akadályozza; azért ezt az államhatalomnak érdekében áll elfojtani, vagy ha ez egészen nem sikerülne, megelőzni; mert azáltal a lézengő proletárok száma szaporodik, kik nem egyebek, mint rákfenék a társadalom testén. A többi újkori divatos bölcséleti elvek inkább az erkölcsi élet zűb-basztására hatnak károsan, de ezekre nem terjedhet ki jelen cikkem.

Hogy a béke szuronyok ezreire ne kényszerüljön támaszkodni, s hogy a proletárok száma ne szaporodjék, azt az állam aképp eszközölheti, ha éles körültekintéssel karolja fel a tartományrészek helyi érdekeit, s népet becsületes, munkás foglalkozással ellátva, vagyonosodásukra fogadot fordít. Hogy azonban, a szellemi haladásnak az anyagot meg kell előznie, vagy azzal legalább lépést tartania, azt minden józanul gondolkozó belátja, s azért fölösleges hosszosan bizonyítani.

E kis kitérés után ismét térjünk vissza az Úz-völgyi vasútvonalhoz, és pedig a fennebbiek láncolatán, az ezáltal eszközölendő bányáipar érdekéhez hazánk keleti részén.

Az említett két, csak folytatásra váró vasgyáron kívül, a mint e vonal az Úz-völgyön haladna, melynek közelében több, és

pedig nemes érczekben gazdag hegység létezik, idővel több jeles bányát lehetne létesíteni, melyek a sok helyen már századok, sőt ezredek óta kiaknázott, s ma holnap egészen kifogyó bányák helyett gazdag kárpótlást nyújtandának az államnak, s éppen azért, hogy e vasútvonal felmérésénél és munkálátánál szakértő bányamérnökök is legyenek jelen óhajtanék.

Megeshetik, hogy ily módon, hol kezdetben csak szükségűl kényszerített erdő-lakokból kis gyarmatok alakultak: ott idővel gazdag és fényes bányavárosok fognak diszteni, hatalmas gátul a Keletről fenyegető barbár áramlatoknak, s finom átszűrőül a nyugati civilisationnak, a keleti tartományokba. Eképp, az eddig egymással ellenséggé szemben álló nemzetek, egymáshoz közelebb hozva, és az érdekegyeség által mintegy testvérekké téve; lerombolandják ama káros válaszfalait az ellentételeknek, s megszűnend a sajnos nemzeti surlódás és viszontagságos villongás; s a fegyveres békét, barátságos ölekezés váltandja fel. Ez erős reményem és meggyőződés.

Lehet, hogy a közelebről összeülendő országgyűlés e vonal felett az elsőseget, a bodzai szorosnak adandja; de még e körülmeny sem leend képes reményemet megindítani; mert meggyőződés szerint, ha később is, az úz-völgyi vonalnak létesülnie kell! Ennyi és ily fontos érdekeket államunk nagy vesztesége nélkül háttérbe szorítani nem lehet.

Befejezésül, s már elmondott nézeteim általános indokolásul, szabadon még nemzetgazdasági szempontból is néhány szerény észrevételt közlök.

Mindenekelőtt: nép, ipar és kereskedelmi iskolák felállítására azért oly sürgetősen óhajtanék; mert ezek által kell biztosítanunk magunkat az ellen: nehogy közlekedési eszközeink szaporodtával, szakképzett iparosaink nem léteben, idegenek lepjék el hazánk e keleti részét, mely természetrajzi tekintetben még egészen kiaknázatlan levén, nemcsak gazdag aranybányát ígér az ipar részére, hanem az ipar még alantibb fokán álló tartományokkal levén határos, kifejlendő iparunk gyártmányainak nagy piacot is biztosít.

A vállalkozók és iparizók éles szemekkel birnak. Úgyesen tudják kiszámítani azon előnyöket, melyeket oly kincsgazdag, s nemcsak ki nem zsákmányolt, hanem az ipar tekintetében egészen paragon heverő ország-rész biztosít, minő a miénk; — s habár a közvagyonosodás, gazdaság, gyáripár kellő magaslatra is emelkedik: nekünk, e haza szülőiteinek, kiket egy kis boldogság annyi szenvedés után, annyira megilletne, s kikre a vagyonosodásból származó jóllét annyira ránc férne, csak alárendelt szerep, az oly nehezen viselhető szegénység jut osztályrészül; idegeneknek, elhagyottaknak fogjuk érezni magunkat saját tűzhelyeink mellett; a tejfölt pedig idegenek élvezendik. Azért mindenekelőtt iskolákat a székely népnek!

Nagyon téves felfogás lenne azon hiedelemben ringatózni, hogy a közlekedési eszközök önkényt teremtik az ipart. Teremtik, igen, mert gyorsan fogják a speculánsok idegen sáska seregét földünkre szállítani; de ez a mi hátrányunkra ütne ki. Kell, hogy nekünk legyenek jól képzett, vállalkozó szellemű, a kezdeményezésre bátorsággal, anyagi és szellemi erővel rendelkező lelkes fiaink! Csak így érhetünk célt! Így leszünk képesek a fenyegető áramlatokkal szemben, helyünket emberül megállani; így fogunk hivatásunknak szabadon és öntudatosan megfelelni!

Tarnás Márczel,
minorita áldozár.

Pest, február 24. 1869.

(r. l.) Minél inkább közeledik az országgyűlés összehívásának napja, annál hevesebb mértékben nyilvánul a pártmozgalom, sőt, lehet mondani, párt-szenvedély, párt-düh, melynek a különbféle vidékeken eddig is — fájdalom! — már nem egy emberélet esett áldozatul.

A jobboldal azonban — Istén és ember előtt el merjük mondani — se mmi szemrehányást sem csinálhat magának e tekintetben.

Élve alkotmányos jogával és: sejtületeket tart,

tanácsközik jelöltjeinek leendő megválasztatása ügyében, ám a baloldal folytonosan izgatáskodik, semmi által nem igazolt gúncokat vet útjába, szüntelenül provokálja, úgy, hogy valóban, csupán a Deák-párt önmegtagadással határos higgadságának lehet tulajdonítani, miszerint kétszeresen, háromszorosan nem megy többre a bejelentett véres kihágások száma.

Nem cselünk szépitgetni, sem ámitgatni; az, mit állítunk, tény.

De mi, részünkről, korántsem vagyunk hajlandók az eddig tudunkra jött excessusokért is általánosságban a baloldalra dobni követ.

Nem tehetjük fel azon politikai pártól, a mely a szabadságot tüzte ki zászlójára és annyi szabadságot vindikál magának, hogy az ellenpártot épen polgári szabadsága egyik legsarkalatosabb jogának gyakorlatában akarná meg nem engedett módokkal, útkon háborgatni, és készséggel tulajdonítjuk a választási előkészületek körül eddig történt visszaéléseket a párt azon — szenvedély által vakon ragadt — tagjai házsártoskodásának, a kik — minden áron vizsályt előidézní türekvő fellépésükkel fogva — még nem igen látszanak egészen megérve lenni a politikai jogok gyakorlatára, mi által több kárt, mint hasznot csinálnak — minden esetre — saját pártjuknak is.

Mult vasárnap — miként hallottuk — talán öt, vagy hat helyről jött Budára megkeresés katonai assistentiárt és hétfőn reggel már el is indult egy zászlóalj sorgyalogság Tolnamegyébe.

Szomorú, de igaz.

Legyenek felelősek tetteikért az illetők, kik ily elkertülhetlen rendszabályokra kényszerítik a felsőbbiséget.

Az első képviselőválasztás alkalmasint Pozsonyban menend véghez, hol határnapul márczius 10-ke tűzött ki, — Pesten ugyanazon hó 23-án, Budán 24-ken egyszerre lesz a választás minden kerületben.

Itt eddig a Terézvárosban nyilvánul legnagyobb érdekeltég az összeírás iránt, mert ma esig mintegy 2400 választó jegyeztette be magát.

A dolgok egyébiránt úgy állnak, hogy most már maga a Jókai párt sem reméli jelöltjét keresztülvihetni, mit nekünk — mindjárt a választási mozgalmak kezdeténél volt alkalmunk prognostikálni.

A Lipótváros baloldala Párisban lakó hazánkfiát, Horn Endét jelölte ki, nem tudjuk, beleegyezésével-e, vagy a nélkül, mi részünkről nem vagyunk hajlandók binni, hogy Horn elfogadjja — még siker esetében is, — miről Wahrmann ellenében szó sem lehet — a mandátumot, mert anyagi existenciája sokkal kedvezőbb ott künn, semhogy haza vágynék, — mit akkor is bebizonyított, midőn visszautasította a „Pesther Lloyd“ szerkesztői állomását, melylyel annak idejében megkínálták, pedig azzal 16,000 forint biztosított évi jövedelem járt volna, — továbbá, mert Horn, a nemzetgazdaság terén kivívott érdemeinél fogva biztos kilátással bir arra, hogy épen Páris egyik kerülete által megválasztassék képviselővé a francia törvényhozótestbe. — És most, miután megválasztatása — miként érintők — épen nem valószínű, sőt bukása kétségtől, mindenesetre annál bizonyosabban meg fogja köszönni a jelöltség felajánlása által történt solennis megtiszteltetést.

Választási mozgalmak.

Kolozsvár jobboldali választói m. hó 27-én, a párt érdekeinek előmozdítása céljából értekezlet tartottak; s hogy mily népes volt, tanúsítja azon körülmény, hogy a körülbelül 200 embert befogadni képes nagy terem a tájlatól sokan tértek vissza csak azért, mert már helyet nem találtak.

Az értekezlet vezetőjéül városunk egyik volt képviselője Nagy Péter plébános kiáltván ki, a gyűlést megnyitá, s ismert ékesszólásával előadta az összegyűlés indokait és célját, a baloldalnak a jobbpártot is erősebb fellépésre serkentő tevékenységét, s az ezt ellensúlyozó intézkedések szükségességét. Összehasonlítást tett a jelenleg hazánkban létező politikai pártok között, kimutatta az ellenzék által követett irány céltalanságát, sőt veszélyességét. Odapillant a több helyett fennhangon nyilatkozott reaktióra, annak matadoraira Magyarország integritása ellen küzdőkre, s úgy találja, hogy az ellenzék, habár más, hazafiasabb intenciókkal is, de ezekkel akarata ellen is egy úton halad, egy irányba ragadtatott és egy célra dolgozik. „Ezeket látva — ugymond — ha baloldali volnék is meggondolkoznám, hogy legyen-e továbbra is e párt hive, vagy nem.“ — Elbáji, hogy nem fűdünk fölösleges jobban, de az ábrándokat a politikában és ott, hol egy ország sorsa forog kérdés-

ben, nem találja helyén. A Deák párt sem állítja, s nem is állította soha, hogy elértük már az alkotmányos jólét non plus ultráját; — húsz hosszú év dúlását egy lélekzettel elsimitani nem embernek adatott meg, — de le van téve a helyes alap, melynél jobbat lefejtetni nem lehetett, s ha csakugyan a hon boldogságát akarjuk, ezt nem lerombolni, hanem tovább építeni kell. — Végül fölemlítvén a küszöbön levő választást, ajánlja, hogy a párt sikeres intézkedhetés végett magát szervezze.

Erré a gyűlés jegyzőül Finály Henriket fel-szólítván megkezdte a tanácskozást, s abban állapodott meg, hogy alakítsassék egy a választást intéző központi bizottmány, továbbá minden tizedben állítsassanak fel fiók-bizottságok.

E határozat azonnal ténynyé is vált, s a központi-választmány következőleg alakult: elnök: id. Hintz György, tagok: Bányai Vitális, Fielep István, Finály Henrik, Fischer Lajos, báró Huszár Sándor ifj., Krémer Ferencz, Pamfili János, Sándor József, Sárkány Ferencz és Vizi Endre. — Megtörtént a tizedenkénti bizottságok szervezése is.

Most id. Hintz György választmányi elnök állott fel, s megköszönné a bizalmat, ugy hiszi, itt az ideje megemlíteni azok neveit is, kikben, mint követjelöltekben, a közbizalom összpontosult. Egyik — ugymond — sikerdúsan képviselte városunkat, s benne ért azon megtiszteltetés, hogy városunk egyik polgárát a miniszteri széken láthatjuk; a másik is régi érdemes polgára városunknak, s sok érdemet fejtett ki a szenvedő emberiség körül.

Szólok, ugy szólva, be sem végezhettem jól beszédét, mert a gyűlés viharos éljenekben tört ki, a gróf Mikó és Dr. Szabó neveit hangoztatván.

A lelkesedés nyilatkozatainak szüntével id. gr. Bethlen János kért néhány percnyi türelmet. Látja a közhaj nyilvánulását, s örül annak, a tárgyhoz tehát szólni sem kíván, csak azon óhaját fejezi ki, hogy a jelölteket, mint e város képviselőit, megválasztva is láthassa, miben nem is kétkedik. Azonban most, midőn arról van szó, hogy magunkat tájékozzunk, nem teheti, hogy elhallgassa hazánk jelen viszonyaira vonatkozó nézeteit. A hon s illetőleg Kolozsvár helyzetét 1848-tól fogva tekinti át, kimutatja a szenvedéseket, s ki a kitartást és áldozatokat a város s annak egyes fiairól részlők; ki azt, hogy többször saját emléket áldozta fel e város a közjóért és ezt nem dicsekvéssel említi fel, hanem azért, hogy lássa az ellenzék, s annak minden emissarius, hogy a hon-szeretettel nem szükség kortesfogásokkal ébresztetni, mert valamit a Bach és Schmerling idejében tudtunk, ugy most is tudni fogunk a magunk lábán járni. Bizonyítja, mily nagy szükségünk van küll, de főképp belbékére, és ezt csak ugy értejük el, ha az anyagi és szellemi miveltség azon fokára jutunk, hol létünk európai szükségé válik, ide pedig csak ugy jutunk, ha támogatjuk a Deák és pártja által kijelölt álláspontot. Hibáztatja továbbá azokat, kik teljesülhetetlen ígéretekkel, izgatásokkal ölik ki a nép szívéből a törvény iránti tisztel-et, mert a hol ez bekövetkezik, ott a forradalom is fenyeget. — Nem helyesli a baloldali politikát, mert ha nem is állítja, hogy forradalomra törekszik, de olyan válság felé vezet, melynek épen ellenségeink vennék hasznát. Ez állítást okadatolván beszédét, visszatérte a mult választásra, így végzi: „Nem szólok a kortesfogásokról, melynek az adóleszállítás, monopoliumok megszüntetése sat., Kolozsvár polgárait érettebbeknek tekintem annál, hogy az ilyen ámitásoknak hitelt adjanak; de meg kell említenem a korteskedésnek terroristicus nemet, melynek az ablakbetörés sat. Ezekkel szemben magunktartása legyen higgadt, de nem visszatorló. Azonban követeljük meg kapitány-ságunktól, hogy az a csendet és rendet városunkban tartsa fenn, vagy ha magát arra bármikéknél fogva képesnek és képesítettnek nem érzi, adja át hivatalát olyannak, a ki erre hivatva van.

Az összegyűlték érzelmeit híven kifejezett beszéd zajos tetszését aratott, s ugyancsak szólok ajánlatára egy küldöttség indított a városunkban levő jelölt Dr. Szabó megbírására, felszólítandó őt politikai hivatalának a gyűlés előtti kinyilatkoztatására.

A meghívott csakhamar viharos éljenek közt lépett a terembe, s programját a következő beszéddel foglalta:

Tisztelt értekezlet, szeretett polgártársak!

Önök engemet minden érdemem fölött megtisztelő felhívása a követjelöltség elfogadására reám nézve parancsolt, de egyszersmind annak legerősebb bizonyítéka, hogy 33 évi működésem az Önök körében megkapta a legteljesebb mértékben a maga jutalmát, mert megnyerte az Önök bizalmát. Ezt

tartom én a legmagasabb jutalomnak, melyet egy igénytelen polgár elérhet; ez az a legszebb polgári koszorú, melyre törekedni kell minden becsületes polgárnak, de a melynek elnyerését csak reménytelenül is nem sokaknak lehet, valósággal pedig megnyerni vajmi keveseknek van szerencséje.

A ki ezt a dicső koszorút megilletődés, lelke legbensőbb érzetének megindulása nélkül fogadhatja, ám tegye; én ebben az ünneplés pillanatában megemléskelve érzem magamat; engemet elhagyott a szabad akarat, elhagyott a tulajdon személyemről szabad rendelkezés; én ebben a pillanatban azt akarom, a mit Önök akarnak, azt teszem, a mit Önök parancsolnak.

Saját érdekem ugyan azt a latin közmondást sugja fülembe: „paucis contentus disce manere domi,” magyarra fordítva: „itt meg lehetsz elégedve, ne vágyjál idegen tőre.” Uram, Isten látja lelkemet, én meg vagyok Önök körében elégedve, tökéletesen megelégedve; ámde nem elég e most nekem az idősebbre, hanem szükséges, hogy Önök legyenek velem megelégedve; az Önök megelégedése pedig, a mi annyit tesz, mint az Önök bizalma, azt kívánja, hogy én menjek Pestre: legyen tehát; tudom, hogy senkinek sem szabad félrevonulni akkor, mikor oly törekvések megakadályozására kell egyesülnünk, melyek százados bajainkat elől kezdenék; nemuljon el tehát bennem a saját érdekem aggodása a polgári kötelesség érzetének hatalma előtt, melynek hódolva én mostantól fogva azt akarom, a mit Önök akarnak, azt teszem, a mit Önök parancsolnak.

De, uraim, ne siessük el a nagyon fontos dolgot, hanem előbb tisztázzuk azt. Kérdés, vajjon jól fogom-e én föl az Önök nézetét, s annak folytán majd a maga helyén meg fog-e az én működésem mindenben felelni az Önök akaratának.

Uram, én az Önök engedelmevel fölálom és az Önök legszigorúbb bírálat alá bocsátom a jövő országgyűlésre vonatkozó gondolatimat. Az egész — kevés szóba foglalva — nem több, nem kevesebb, mint: ellenségeinkkel szemben biztosítása nemzetünk életének e földön; szövetségeseinkkel szemben biztosítása hazánk függetlenségének, a civilizált világgal pedig szemben biztosítása hazánk befolyásos tekintélyének, becsületének.

Nem kétem, hogy hazánk minden igaz fiának ez a programja, ez a célja; ámde az utak, melyeken ugyan arra az egy célra törekszünk, egymástól mégis nagyon eltérnek.

Nemzetünknek nagy többsége abban a meggyőződésben van, hogy az az út, melyet a lefolyt országgyűlés készített, jó, egyedül biztos és minden tekintetben alkalmas arra, hogy azon meginduljunk, hogy azon járva nemzeti életünket kifejlessük és azt meg is szilárdítsuk. Ezt jobboldali pártunk nevezik.

Egy másik tekintélyes rész azt képzeli, hogy ugyan abban az úban, ha látszik is valami jó, annyi a hiány, hogy a miatt nem tanácsos rajta megindulni, minekutána előbb-utóbb ahoz az oltárhoz vezet, melyen fölálodoztak hazánk függetlensége. Ők tehát egy lehető, de nem valószínű vesztélytől tartva, a kész utat föl hagyandónak itélik, még minekutána a tapasztalat, bármilyenben is, kétséssé tette volna annak biztonságát. Ezt baloldali pártunk hívják.

Van ezen két főbb úton kívül még egy pár eltérő ösvény is. Egyik az úgynevezett negyvenheteseké, de azon ma látszólag nem jár senki, nem jár annyira, hogy már föl is nőtt rajta.

A másik ösvény az ábrándozóké, kik elég merészek azokon a szélsőségeken szédelegni, a melyeken én semmit sem tartok biztosabbnak, mint a nyaktörést, minekutána nincs szárnyunk, melylyel a veszedelmes helyek fölött elrepülve, célhoz juthassunk.

E két ösvényt tehát mellőzve ama két út: az országos és mellék út között kellett, hogy választassuk. Választottam is; nem előszeretettel, mert annyit én is tudok a politikából, hogy ennek szótárában az előszeretet szó nem fordul elő; nem barátságból, mert barátim vannak itt is, amott is; nem reá beszélésből, mert annyi önállósággal mindig bírtam, a mennyi elég volt arra, hogy senkinek uszályhordozója ne legyek; nem ígéretek következtében, mert, uraim, ugyan ki és mit tudna nekem ígérni. Választottam tehát azaz a higgadt megfontolással, mely megilleti koromat, annyi vesztélyes időkből merített tapasztalatomat oly sok nemű összeköttetésem.

Választásom az úgynevezett jobboldalra esett; hogy miért, megmondom:

Azért, mert ez a párt visszaszerelte nekünk az ausztriai császárból királyunkat, visszaszerelte nemcsak a megújított kölesönös szeretet útját, mert ez még változhatnék, nem volna eléggé biztosítva, hanem visszaszerelte a kölesönös érdek útját, kézzel foghatólag kimutatta, hogy Ausztria császárnak a magyar király, a magyar királynak pedig népe ragaszkodása annyira szükséges, hogy a nélkül véssze van.

Azért, mert ez a párt azon kiegyezés által, melyet kötünk s a lajhántalakkal között létre hozott, szélszaggatva azokat a féltékenységet és bizalmatlanság fonta köteleket, melyek negyedfél száz évig kötve tarták kezünket nekünk is, de nekik

is úgy, hogy szellemi és anyagi erőnket sem mi, sem ők kellőleg ki ne fejlesszük, hogy mi megírt szabadságunkat ne élvezhessük, ők pedig szabadságra ne vergődhesseken. És ezt a végtelen horderejtű kiegyezést létre hozta a nevezett párt minden harc, háború, veszély és vér nélkül, a mi pártatlan eset a történelemben; létre hozta hasonlóképpen a kölesönös érdek útját, kimutatta, hogy nekik — magukra hagyatva — bele kell semmi-tilni egy idegen birodalomba, nekünk pedig náluk nekik beleveszni abba a dunai rettenetes confederációba, melyet én mikor rettenetesnek mondom, nem az ő hatalmát képelem rettenetesnek, hanem valami egészen mást, egyebet.

Azért, mert ez a párt jövőnket biztosította az általános hadkötelezettség és a honvédség által. Kinövi e magát, uraim, oda, a hová kell, idővel, talán egy két nemzedék után; de külön választani hadsergünket épen most, midőn, ha mi külön választjuk, rögtön találkozunk hazánk határain belül mások is, kik egy második, sőt harmadik külön választott hadserget igényelnek, nem tudnám ajánlani. Legyünk, uraim, eszélyesek; és ha mi nem tudunk elegendőleg eszélyesek lenni, engedjük, hogy legyenek mások helyettünk, érettség eszélyesek. A természetesen fejlődés lassú, de biztos; a rögtönzés kockajáték és ritkán sikerül.

Sokat, igen sokat lehetne még arról mondani, miért csatlakozom én a jobboldali párthoz, de kifogyok az időből: sietek tehát inkább azt megmondani, miért nem csatlakozom a baloldalihoz.

Nem csatlakozhatom a baloldali párthoz, sőt megijedtem a balpárttól különösen mióta abban a balközép szövetekezett a szélsőbalal: nem csatlakozom pedig azért,

mert a balpárt nem akarja a delegátót, én pedig a delegátót hazánkra nézt idősebbnek, előnyösnek tartom, átlátva azt, hogy a delegáció nem törvényhozótestület, hanem inkább országgyűlésünk egy bizottsága, kiküldve az országgyűlés kebeléből a végre, hogy egyetértve a lajhántal hasonló számú tagokból álló delegációval, hajtsa végre azokat a közügyű dolgokat, melyekben megbízott. Én ebben az alárendeltségnek, a függésnek még árnyékát sem találok fel, sőt épen ellenkezőleg, reánk nézve előnyt látok, minekutána mi a lajhántalakkal nem aránylagos, hanem egészen egyforma joggal állunk szemben akkor, mikor ők a közös pénzárba 70 százalékot fizetnek, mi pedig csak harminczat. Ez ellee csak akkor szólhatunk, ha méltányosak lenni nem tudunk, vagy nem akarunk.

Nem csatlakozhatom a balpárthoz, mert ez nem akar semmi közös minisztériumot. A külügyek minisztere ő Felségét a császári és királyi képviseli: már pedig hogy ugyanazon egy Felségnek két különböző képviselője legyen, ez mégis a furcsaságok közé tartoznék. Ha van közös pénzár, akkor nagyon természetesen tartom, hogy legyen közös pénzügyminiszter is, és a mi jónak, tanácsosnak ismerjük a közös hadserget, önkényt értődik, hogy addig közös hadügyminiszter is kell.

De meg is ijedtem a balpárttól különösen azért, mert ők nem ijedtek meg maguk-maguktól, mikor látták, hogy őket, mind a bukarestiek, mind a temesváriak szövetségeseiknek mondják. Mentem engemet attól, hogy én hazám baloldali fiait szándékos hazaárulónak tartsam; de azt mégis megvárnám tőlük, hogy mikor az ők föllepésüknek a nyilvános ellenség tapsol, akkor kezdjenek legalább gyanakodni lenni irányuk helyessége felől. Én, részemről, ha mindjárt akaratom ellen is, az ellenségem útjára tévelyedem, ott vele csak szembe fogok szállani, de Waffendruderje, vagy talán épen fegyverhordozója nem leszek soha.

Megijedtem továbbá a balpárttól azért is, mert minden alkalmat fölhasznál arra, hogy e megszenesített törvényeket minden tekintélytől megfosztva, hogy azokat népszerűtlenné tegye. Hová vezet az ilyen út? hová egyebtől, mint az anarchiára.

Megijedtem azért is, mert azt az elvet kíváná fölállítani, hogy országgyűlésen csak a minoritás jó hazafi, csak a minoritásnak van igaza. Már ha ilyen elv mellett fennállhat az alkotmányosság, fennállhat a parlamentarizmus, akkor a hó tetején is megterem az ananász.

Megijedtem még azért is: mert a mostani követválasztási előkészületekben valami elkécsesítőt látok; látom azt a nagyszerű demoralizációt, a népművelés eszének félrevezetését, megsemmisítését. Nem erősítem, hogy ez a bűn egyedül a balpártiakké, lehet hogy a jobb pártiak is van része benne, de néha úgy tetszik, hogy a bűn mégis a balpártban fogamozott meg; ha nem úgy van, akkor bocsánatot kérek a tévedésért.

Ezek szerint politikai vallásomat megnevezve, a tisztelt értekezlet türelmét még csak azon néhány szavamra kérem ki, melyekben az értekezlet bírálatára alá kívánom bocsátani azon gondolatimat, melyeknek tényre változtatását kívánom a most következő országgyűléstől.

Minden kívánságunk egy a célja, a t. i., hogy a miképpen a lefolyt országgyűlés megemeltette a haza földjét a nemzetnek, úgy a következő országgyűlés biztosítsa a nemzet életét a haza földjén. E végre kívánok:

1) a jelenkor szellemének jobban megfelelő választási törvényt;

2) kívánom a főrendek háza elavult szerkezetének merőben újjal leendő fölcserélését;

3) kívánok jobban rendszert a megyéknek és városoknak, a mely egy részről kerül ki az igen nagy centralizációt, de másfelől féltelenségre se vezethessen;

4) kívánok olyan igazságszolgáltatást, mely alkalmazható legyen benn a személyt és vagyon biztosítani, kifelé pedig hitelt szerezni. E cél elérése végett kívánok független bírákat, felelős bírákat, szóbeli eljárást, nyilvánosságot, békebírságot, esküdt székeket, és végre codificációt sok száz, akár több ezer paragraffussal, hogy annál kevesebb tér maradjon a bírói önkénynek.

5) Kívánok szabad vallást a szabad államban; kívánok mindenik vallásnak független autonómiát; kívánok a vallásoknak tökéletes egyenjogúságot.

6) Kívánok a vallásfelekezettől egészen külön választott, csak az államtól függő népművelést, meg lévén arról győződve, hogy néplünknek valódi műveltsége addig nem lesz, a miig iskoláinkat így nem rendezzük. Hogy a néposkolákban is a vallás tanítás a vallásfelekezetekre bízandó, az önkénytelen értődik.

7) Kívánom, hogy a felsőbb tudományokból szakfőfiai legyenek, minthogy ezek nélkül Európa civilizált népeivel soha versenyt nem futatunk. Ennek folytán kívánok hazánk területén még egy második, — ha lehetne, még egy harmadik tudományos egyetemet — universitást, — de olyant, mely képes legyen a már meglevővel nemcsak versenyezni, hanem azt versenyezésre kényszeríteni is. Hogy ennek a második universitásnak székhelye Kolozsvár legyen, azt megkívánja Kolozsvárnak geographiai helyzete, multja s azok a nem megvetendő kellékek, melyekkel az universitás fölállítását lényegesen könnyítheti.

8) De szakfőfiai kívánok én a szépművészetek, gazdászati, kereskedelem és ipar vezetéséből ágának is, meg lévén győződve, hogy azok hiányában elvesztünk, mert meg van írva: elvesz a nép, melynek nincs tudománya.

9) Addig is, miig valaha külön hadsergünk lenne, kívánok mindennemű szaktani hadosztályokat, fegyvergyárakat, és a hadikészületek teljes raktárakat hazánk földén. Kívánok azonkívül a magyar ezredeknek magyar tiszteteket és nemzeti szellemet, és hogy az megtörténhessen, valódi hadfiakat készítő iskolát.

10) Hogy ezeket mind elérhessük, kívánom, hogy minden elkövetessék arra a célra, miszerint a béke úgy benn, mint kűn minél hosszabb időig fenntartassék.

Ezek az én nézeteim a jövő országgyűlésre nézt. Bírálják meg Önök uraim szigorúan, és ha én bármi kevésben tévedtem járok, méltóztassanak ezt a fontos küldetést egy nálammal alaposabb képzettségű egyéniségre bízni. Egy ilyen egyéniségnek javára örömet és teljes erőmmel beállok magam is úgynevezett kortesnek, a lévén egyedül öhajátom, hogy imádozt hazánk.

Kűn hatalmas, benn virágzó

És szabad, —

Bizton álljon sérthetetlen

Jog alatt.

Elhangozván a végig feszült figyelemmel kísért s lelkesen megélt szónoklat, az értekezlet vezetője még pár, a párt érdekeit és a jelöltet ismét ajánló szót intéz a tagokhoz, mire a gyűlés, gr. Mikót és dr. Szabót, mint Kolozsvár jelöltjeit eltelve elszólt.

Gyergyó, febr. 10. 1869. *) — A január 30-iki gyergyói követjelölési vegyes értekezletre e becses lapok hasábjain figurál már a szabályos tudósítás, melyben első pillanatra feltűnik azon igen lényeges hiba, hogy nem elég bő a visszatükrözésben; már pedig az irásban is a tudósításban is — mint a festészethen — első kellék a tárgyilagosság; mert ha a tudósítás egy némely részét tudjuk és értjük is, de nem tudjuk abból ki lett legyen az ellenzék Jupiter tonansa, s az ő Satelessei; tudósító úr ne ugorjék át a számjegy címén, capacitások érdemén, — adjuk meg mindenkinek a magáét, mint azt a ditrói ntiszt. esperest úr mondá, — a kivendők kivételével — miután még az idézés kedveért sem akarnánk muszákk lenni, s így ezeknek valamit meg is adni.

Minden vihart kisebbszert szélrohamak, csatánások szoktak megelőzni, így a keletkezű félben lévő imposans jeleneteknek is — az értekezleten — előhírnökök a remetei kath. lelkesz tolatott fel, ki tebebsége szerint bőlesen kikerekítette, hogy hát az alkotmányos actio folytán semmit sem nyertünk és így a kath. papoknak e sanyaruságos élet miatt sok kellemetlenségeik lesznek; pedig ő tisztelőndősége szép testi tökéletességnek örvend, s a vázolt sanyaruság nyomai legfőlebb a megcsúszott reverendán láthatók. Egyébaránt nem csak a hallgató nép, de többi derék paptársai is bámúlattal hallgatták az elégedetlenség ezen miniatúr példányát.

Ezzel a jel meglevén adva, az út előkészítve, a rögtön részben elhárítva, kényelmesen léphetett síkra a Jupiter-tonans, készült szónok Puskás Ferencz úr emelkedett ki széke kicsinyességéből s mint a jó madarász, lépveszszőket raggatott, hogy madarat fogjon. Első részben elősorolta — megjegy-

*) Targyhalmoz miatt késett Szerk.

zettem, piano hangon — a mult országgyűlés véleményeit, fortior adta elő a mi minden nem vivotott ki, és fortissime fennen dörgeté: miért él ma is a gubernium? nyakunkon a finánczok, zsan-dárok? elviselhetlen adók? s Erdélynek a mai Schmerling-féle abnormis állapota? hol a magyar hadsereg? (ad normam: hol vagy Ádám?) mintha az országgyűlési értekezletek és munkálatok egy jöttaját sem olvasta volna szónok úr, hogy ezen előtte rejtelmes problémákat önmagának megfejthetné. Ezen s a „M. Polgár“ által régidő óta elhegedült ehez hasonló phrasissai szónok úrnak elhangzottak, s bár nyomatékot adni eléggé iparkodott tagleteiseivel, a viszhang gyéren gyűlt azon egy-két nem választó melábus soloba átmenő el-rezgő hattyudalából — kik a tümeg közt frustra — igyekeztek pajtásokat verbálni; elhangzottak tehát a nélkül, hogy hazulról hozott egyetlen Satelesén Csibi Lajoson kívül senkit megtudott volna másfél óráig tartott sophisticius elmélkedésével a szaggatott beszédével győzni, annál kevésbé hódítani; s talán ha még egyszer feláll, legfőlebb a padokat nyereteti vala meg, mert a terem kitűrt volt. Kitűrtl-vén ezzel az ellenzéki dictionarium, szónok az érdemlett babérkoszorú, a hideg verejtécsöppök terbe alatt székebe roskadt. Elalétságból Mikó Mihály széktünk nagyfia rázta fel P. F. urat, midőn a gyenge fércz művet, világos érveivel a szó teljes értelmében széttepte.

E jeles, többszörös zajos helyesléssel félbeszakasztott beszédnek egy praktikus részét akarom kiemelni a kormányellenes érzelmi tisztviselő érdekében és tanulmányozás végett, melyben P. F. urnak azon tételére: „hogy a mostani tisztviselő kényszerítve van meggyőződése ellenére is sokszor cselekedni, — egy igen világos értelmű syllogismussal felelt. Ugyanis a kormány intézkedéseit tekintve, azok vagy törvénytelenek, vagy törvényesek, ha törvénytelenek alkotmányos országban nem kötelek a tisztviselő azokat végrehajtani; ha pedig törvényesek, azokat mert ilyenek nemcsak a tisztviselőnek, hanem minden honpolgárnak respectálni s teljesíteni kell; már ha egy ilyen törvénytelen intézkedés végrehajtási cselekvénye a tisztviselő meggyőződésével ellentétben áll, csak töle függ ebbéli elvi meggyőződését a kényszerűség kötelekei alól felmenteni, szabadságában, jogában állván tiszt állásáról s az ezzel járó kötelességekről is lemondani.

Milyen volt ezen oppositionalis viszketeg tra-goedicus finaleja?

Midőn a gyűlekezet roppant többsége Mikó Mihály ur fejtegetéseit és érveléseit helyeselve azokat egészen magáévá tette, ennek s az előzményeknek folytán kimondott, hogy: a gyergyói választókerület csakis Deák-párti követnek adja bizalmát; nem várva bé a küldöttségileg meghívott követjelöltet, az addig némely rajongók képeztében megszámálhatatlan többségből álló bal, középbal és szélsőbal fractionalis összessége t. Puskás Ferencz ur és Csibi Lajos ur személyében követve néhány prociiczertől — olv. nem választó — a teremből el és kivonultak. Requiescant in pace.

Meg kell emlékeznem továbbá azon nevezetes alkirálybírói Ukárról, melynélfogva P. F. ur — miután ő egy személyben kormányközeg, balpártvezér sőt rövid ideig követ aspirans is — Sz. Miklósnak saját bevallása szerint a „M. P.“ 14. számában a követjelentési gyűlekezetet felüggesztetni rendelte, a „Kol. Köz.“ idei 8-ik számában meg volt említve, de csak említve és hiányosan a mennyiben historiallag nem volt tökéletesen kifejtve; ezen hiányosságnak tulajdonítom P. F. ur heroicus fellépését a „M. Polg.“ idei 14-ik számában.

Ösmerve P. F.-nek nervoso-sangvinico-melancholicus irmodorát és ömlengéseit, legkevésbé sem lepott meg szokott személyeskedési viszketege, hanem a jelen esetben csakugyan felült vele, midőn a tárgyat meg nem cáfolhatván mondvá kén-szített mérges nyilat sem találtak. Azonban öszintén sajnálom, hogy sz.-miklósi derék dullo Ferenczi György ur lett e miatt a bosszu célpontja, noha ennek is meg van a maga historiája. Ugyanis a duló ur annak idejében felhívta volt a választó polgárokat a követjelentési részvételre, a mi Puskás Ferencz ur nézete és érdekében többszörösön sérelmes eljárás volt, nem azért — mint ha ő erről, addig még a dulói felhívást nem olvasván — nem tudott volna, jóval azelőtt tudta már P. F. ur, hogy követünk számadástételre jó Gyergyóba, de mindent elkövetett, hogy ezen számolás ne sikerüljön; azért a dulói felhívás útjába állott, s hogy azt is megrothassa oly czimet keresett neki, mely alkalmas legyen a betiltásra — nevezvén azt tüntetésnek. Holott épen P. F. ur járt akkor hivatalos teendők közt faluról falura, miközben egy helyütt sem mulasztotta el a nép előtt a fennálló rendszert kisebbíteni s a helyzet súlyosságát a kormányzó pártnak róni fel, egy helyütt sem mulasztotta el a népnek a baloldali politikát magasztalni s azt ajánlani, hogy baloldali elvt követet válasszanak s megesett az is, hogy ilyenkor becses én jét is ajánlotta. Itt a bökkenő.

Aztán ne bámuljunk az ilyen ellenzéki tolerantiát és a hivatalnak lelkiismeretes betöltését, mely csak akkor fajulhat intolerantiává, hivattal való visszaéléssé, népiizgatássá és tüntetéssé ha

ilyet a jobboldal valamely tagja merészelné elkövetni.

De a „M. Polg.” fennemlített 14. ik számában egy újonnan feltalált autonómico-democratikus intézménnyel lepi meg P. F. ur az olvasó közönséget, midőn komolyan állítja: „hogy egy ország képviselőinek eljárásáról szót adni a megye bizottmánya az illetékes forum.”

Hogy P. F. ur ily új tant is képes felállítani, nem csodálkozunk, mert egy még az abszolutizmus korának is dicsőségére való intézkedését másképp nem védhette, — hanem hogy a demokrat elveknél kiváltságos közlönye a „M. Polg.” ilyen a nép jogát, szabadságát és fenségét veszélyeztető és letipró elvet minden megjegyzés nélkül — kiesnyes pártérdekből — közreadni s ezáltal magának vallani jónak láttá, azon bámulunk, s bámulatunkban azon következtetésre jutunk, hogy ezen baloldali fusionalis kis és nagy vezérek inkább bálványozzák becses ön-jüket vagy pártérdekeiket — mint respectálják a határozott alkotmányos elveket s ennek folytán a hon, a nemzet jogait és érdekeit.

Mintán a követet a nép választja és nem a bizottmány — éppen azért a követi számadást is a választó nép előtt — s nem a bizottmány előtt kelle megtenni; e részben P. F. ur és consortei ellenezetét nem irigyeljük s érvényre jutni sem óhajtjuk.

Miképpen fogadta a széki tisztség P. F. ur intézkedését és F. G. duló ur eljárását?

Rosszalta az első — helyeselte a másodikat. Azonban a rosszálás vagy nem jutott el P. F. urhoz, vagy már el is felelte az illető ur az affélt számba venni.

Mert folyó hó 7-én Gy.-Sz.-Miklóson az olvasó-egylet bált rendezvén — a fényes táncszékre P. F. ur is megjelent, s önmagához híven, ernyedetlen s jobb ügyre érdemes buzgósággal igyekezett a bál közönségéből a baloldalt s magának híveket, proselitákat szerezni — a farsangi örömeke csarnokát politikai színtérre változtatván. Környezetében megjegyeztünk egy kezdő fiatal ügyvédet, ki Pestről egybekel felett úgy látszik tulságos Bösözmenyi-paprikával terhelve jött haza, — és egy orvos-növendéket (egyik sem választó) ki a sz.-miklósi bálban adja nagyon is drasztikus körben elő chirurgicali ösmereteit: „hogy meg kell történi a hydra — (érted jobboldal) fejét”, mert csak az ilyen extractum schmakkol a baloldali patiensének. Prosit!

Idé akadt még egy idegen — talán torda vidéki — ki, mintán a játszókat öt társaságukból kiküszöbölték, egyik hatalmas uszályhordozója és szövője lett a baloldali bál refraineinek szélteben éltetvén P. F. ur és Bösözmenyi halhatatlan neveit in Christo.

Azonban mint a zenész, ki működése után a figyelem adója végett tányérát körülhordozza: úgy P. F. ur is dissertatioja gyümölcsének beszédese végett aláírási ívet terjesztett hívei és hallgatói elébe: „írjátok alá hogy baloldaliak vagytok”, mint a paradicsombeli kigyó mondá: egyetek ebből és mindentudókká lesztek.

Kell ehez Commentár? midőn egy nyílt bálban az alkirálybíró pártusát kelve bor és poharak között személyével környezetére pressiót gyakorolva, tölök ilyképpen helyeslő, pártoló aláírássokat csikar ki magának.

Ó dicső baloldal! beh szeplőtelenek a te utaid!

Valjon mit akar P. F. ur ez aláírási ívvel?

Az előzményekből ítélve, mintán P. F. ur a követjelentésre felállította a bizottmány illetékességét — most a január 30-diki vereség után — bizonyosan bé akarja hozni, hogy a követek aláírási ívek szerint választassanak meg. Ez is valami új alkotmányos tan lesz. Gratulálunk!

Méltó aggodalom s figyelemmel kíséri minden józan gondolkodású egyén azon eljárási modort, melylyel törvényszékünk és közigazgatási tisztviselőink némely tagjai pártvezéri szerepeket vállalva, uton-útfélen, magán-körben, időöltések közt, gyűlésekben sőt hivatalos teendőik közt is a nép csendes és jó érzelmét felkorbácsolni, sophimákkal s el nem érhető remények kecségtetésével tévtra vezetni nem iszonyodnak; midőn pártérdekből a tényleges kormányrendszert ócsárolva, kisebbitve a népből a kormány iránti bizalmat megtörni és a szentesített törvények iránti tiszteletet megglazítani igyekeznek.

Veszélyes tüzzel való játék az ilyen, mely fellobbanva az ő takarmányait is elhamvaszthatja; mert a mily könnyű — finacez, dohányadó s több efféle érveikkel a népet elégedetlenné tenni, épen oly nehéz sőt többnyire lehetetlen a felkorbácsolt szenvedélyek árját lényeges áldozatok nélkül rendes medrébe visszatartani. Ott, hol a kormány s közgei iránti engedelmisség felbonthatik, jó igazgatás lehetetlen; ott hol a törvény nem tartatik kellő tiszteletben, a hon felvirágozása, a nép jólléte sem lehetséges.

A nép, az ország érdekében mindenesetre kívánatosabb és hasznosabb lenné, ha tisztviselőink a pártvezéri szerepeket önként letennék, s ha a bíró a törvényszéknek, a tisztviselő az ő körében lelkiismeretesség és buzgalommal hatásköre felhalmozódott teendőit végezné; mert bizony mondom, hogy az érdem ott mindenesetre és méltán

nyerne jutalmát fenn és alant, a kormánynál és a nép becsülésében egyaránt.

X. X.

S. Szentgyörgy, febr. 20-án 1869. A sepsi kerület deák-párti választói máj napon érkekezletet tartottak, s a jelen voltak egyhangulag Berde Mózeset jelölték képviselőül; a kijelölés f. hó 28-án tartandó népes gyűlésen fog nyilvánossá tétetni.

Már most reméljük, hogy gr. Kálnoky Pál, kit Berdevel szembeállítottak, itt visszalépne és visszatérne előbbi választó kerületébe.

Március 2-án bizottmányi gyűléstünk lesz.

Deák-párti.

Zsibón Urbázy György, e választó-kerület volt képviselője, választói között megjelenve, ünnepélyesen és lelkesedéssel fogadtattott. A nép — magyarok és románok — tömegesen nyilatkozott mellette.

Szebenszék központi bizottmányának febr. 23-iki ülésében hosszas vita folyt a felett, magyarul is, vagy csak németül szerkesztessék a jegyzőkönyv. Schreiber hivatkozván az e tárgyban kelt miniszteri rendeletre az első ajánlja, míg Kapp és Schochterusz ellene vannak, s azt egyedül német nyelven kívánják szerkesztetni; nagy többséggel győztek s így egy miniszteri rendelet ismét ignoráltattott. A követválasztás idejét márcz. 15, 16 és 17-ikére tűzték ki.

Hosszu József nyílt levele

Kolozsmegye Mocs-választókerület „Deák-párti” választóihoz.

(Folytatása és vége.)

Most engedjék meg uraim azon tárgyakat megemlíteni, melyek valószínűleg a jövő országgyűlés elé kerülnek.

Ha azt akarjuk, hogy hazánk népe megelégedett legyen, ha azt akarjuk, hogy államunk az európai államok közt azon helyet foglalja el, melyre geographiai fekvésénél fogva hivatva van ha akarjuk, hogy az 1848-ban kimondott nagy elvek testté váljanak, hozzá kell fogni a belkérdések reformjához:

I. Ezen kérdések közt első helyen említendő a polgári, büntető, kereskedelmi, ipar, közügyi és megyei törvények, mert a négy első törvény nélkül nem lehet képzelní mivel államot, közügyi és megyei törvény nélkül nem lehet kormányozni; oleső kormányzatot pedig csak úgy lehet eszközölni, ha a közügyi és megyei törvény által, megadatik az egyének mi az egyéné, a községnek mi a községe, a megyének mi a megyéé. Mindezeket úgy reméllem elérhetni, ha két törvénynek alapját az 1848-ban kimondott jogegyenlőség folytán a népképviselő fogja képezni, következésképp a községi és megyei önkormányzatban az összes nép veszen részt.

En a felelős miniszteri rendszernek vagyok barátja, de azért ne bigyjkék, hogy a községi és megyei törvény által a községi és megyei önkormányzati jogot akarom megosoknítani vagy szűkebb határok közé szorítani, nem: Isten mentse; csak azt akarom, hogy az önkormányzati jogok gyakorlatában az egész nép részesíttessék; csak azt akarom, hogy az önkormányzati jogok gyakorlata a felelősségre alapíttassék, mert csak így hiszem elérhetni azt, hogy az általam egyaránt magyra becsült megyei önkormányzat és miniszteri felelősség egymás melletti összhangzó fennállhatása biztosíttassék.

Meg akarom hagyni a községnek, a megyének pedig visszaadni azon jogot, hogy községi és megyei költségét önállólag megszavazza, felhajtása és a kifizető célra fordítsa csak a községi és megyei törvénynek kell meghatározni annak kulcsát és behajtásának módját, s éppen ezért szükségesnek tartom a megyék egyformásítását, terület és lakosság tekintetében, mert csak így lehet elérni azt, hogy a megyék költségei az egész országban egyarányban terheljék az adózókat, csak ez által lehetséges a megyei költségek fedezése, a nélkül, hogy a nép kisebb megyékben túlterhelve ne legyen.

Óhajtom, hogy a megye önállólag válassza meg tisztviselőit, csak a megyei törvénynek kell szabályozni a qualificatiót, mely nélkül senki sem jelölthetik ki megyei tisztviselőnek. Ezen törvénynek kell kimondani a megyei bírakra az elmozdithatlanságot, mert csak ezen az úton lehet a megyének szabad és független igazságszolgáltatást biztosítani.

II. Minthogy a községi és megyei törvénynek alapját a honosítási törvény képezi, egy ily törvénynek hozatala mindenekelőtt szükséges — még pedig a lehető leghatározottabb elvű; — mert csak így számíthatni a nép szaporodására, és annak alapján a kereskedelem, ipar és földművelés előmozdítására.

III. A felsőház jelenlegi szervezetben nem maradhat, annak tagsága többé nem fűgghet a születéstől, hanem erre más qualificatiók, n. m. vagyon, értelmiség stb. kívánatnak.

IV. Az alsóházban a képviselők száma igen nagy, következésképp annak leszállítását nem csak finaceziális, de tanácskozhatósi szempontok is határozottan követelik, hogy az egész országban, ide

értve Erdélyt is, egy választási törvénynek kell lenni, és hogy e törvénynek tekintettel kell lenni az 1848-ban kimondott jogegyenlőségre, és hogy a választási jogot nem szabad magasabb censushoz kötni, mint a mely az 1848-iki V. t. cikkben van megállítva — bizonyos — mert ha ezen census fel-emeltetnék visszaesés lenne, ezt pedig tenni nem szabad, mert nép elleni bűn; itten csak azon kérdés merülhet fel, hogy mi véteessék alapul? adó, föld, vagy tiszta évi jövedelem, ez az ügy érdemére semmit sem változtat, csak azon feltétel kívántatik, hogy az V. t. cikkben kimondott elvek a jogegyenlőség alapján érvényesíttessenek, s hogy az azon törvényezikben felállított censushoz képest visszaesés ne történjék. Annál fogva öszinte meggyőződéssel mondhatom azt, mit Horváth miniszter mondott választóinak: „hogy oly választási javaslatához, a mely a reform ügye alatt, a választási jogot korlátozni, az eddigi széles alapot szűkebb határok közé akarná szorítani, hozzá járulni soha nem fogok.”

V. Az 1868-iki 43. t. cz. Erdélynek Magyarországi unióját véglegesen szabályozta; de arra, hogy az unió az összes lakosság szívébe gyökeret verjen, mulhatatlan szükséges mindazon szabadelvű törvényeket, melyek az anyaországban vannak, Erdélyre is kiterjeszteni, szükséges, hogy ugyanazon alaki és anyagi, polgári és büntető törvényeink legyenek; szükséges, hogy mindazon helyi viszonyok, melyek régi privilegiumokra emlékeztetnek, s melyek a jogegyenlőség elvével ellentétben állanak, eltűrtessenek; szükséges, hogy Erdélyben legalább egy egyetem állíttassék fel, hogy az erdélyiek ottan nyerhessék kiképeztetésüket; szükséges, hogy közköltegen anynyi reál, kereskedelmi, ipar- és gazdasági iskola állíttassék, mely épen elég-séges a két milliónyi népesség e szakokbani kiképeztetésére.

Továbbá minthogy az anyaországban csak nem minden megyét el közköltegen építtetik; szükséges, hogy ezen előnyben az erdélyi megyék, vidékek és székek is részesíttessenek, nemkülönben, hogy a gyűlöletessé vált útvámok eltűrtessenek, s végül szükséges, hogy az igazságszolgáltatás minden ágaira nézve a szobeliség és nyilvánosság a legalsóbb legfelsőbb törvényszékeknel behozatassék.

VI. Az 1848-iki törvényekben kimondott ugyan a jogegyenlőség, de azért az ugynevezett királyi haszonvételek még ma is fennállanak, annál fogva azoknak illő kárpótlás melletti eltűrtése szükséges.

VII. Arra, hogy a nép terhein könnyíteni lehessen, nemcsak megakaratásra, de új jövedelmi források fölfedezésére van szükség.

VIII. A vallások egymás közti egyenjogúsága és önállósága akként szabályozandó, hogy egyik hitfelekezeti se részesíttessék előjogokba, és hogy azoknak az államhoz függetlensége — ide nem értve az állami föltelgyeleti jogot — biztosíttassék.

Ezek azon nézetek, melyeket én a jövő országgyűlésen érvényesíteni óhajtanék, önkötlől függ megítélni, ha vajjon ezek megegyeznek nézeteikkel; önkötlől függ meghatározni, ha vajjon engem alkalmasnak tartanak-e arra, vagy nem, hogy érdekeiket a jövő országgyűlésen képviseljem? S most engedjék meg ezen levelet Szentkirályi Mór kitűnő veteránunk következő szavaival bezárni:

„A választás eredménye egyébiránt bizonytalan; de egy polgárnak elég megkülönböztetés csak az is, ha polgártársai közül többen ily terhes kötelesség teljesítésére őt képesnek ítélk. Azért engedjék meg, hogy e megtiszteltetésért, melyben részesíttettek, ismételve legforróbb köszönetet mondjak szívem belsejéből, s engedjék meg kifejeznem azon reményt is, hogy azon szíves jó indulatot, melyet irányomban eddig tanusítottak, bármilyen legyen is a választás eredménye, semmi körülmények közt tölem megvonni ennekutána sem fogják.”

Budán, 1869. febr. 18.

Hosszu József.

Napi hírek.

— Ö Felségét horvátországi útjában 12 magyar testőr fogja kísélni.

— Az erd. főkörmányszék két titkára Hajós János és Pál Sándor kir. tanácsosi címmel ruháztatott fel, Mina János kolozsvári állatgyógy tanár arany érdemkeresztet nyert, s városunk polgármestere Filep Sámuel legfelsőbb elismerésben részesült; első a földterhelmentesítési munkálatoknál, a három utóbbi pedig a marhavész körül szerzett érdemeik elismeréséül.

— Kozma Istváné, Miksa Rozália úr-asszony a helybeli (szénutcai) és a n. enyedi kisdudóvára részére 4 db aranyat ajándékozott.

— Erzsébetvárosában a gyümölcsoltó boldogasszony ünnepe utáni napon tartatni szokott országos vásár, az idén éppen nagypéntekre esvén, a vásár az illető nagyhét szerdájára, n. m.: márczius 24-ik napjára tétetett át.

— Háromszék Nagy Borosnyó nevű helységében postahivatal lón berendezve, mely f. évi márczius hó 1-én kezdette meg működését. Ezen postahivatal kézbesítési kerületébe a következő községek, n. m. Nagy- és Kis Borosnyó, Szacs-va, Magyaros, Réty, Bita, Várhegy, Léczfalva, Fek-ve, Czófalva, Fel Doboly, Zágán, Egerpaták, Nagy-Patak, Kis-Patak, Szita-Bodza, Bodza-Forduló, (tető), Kraszna és a bodzai harminczad soroztatnak.

— Választási mozgalmainkra azt a szomorán jellemző élezet csinálta a „P. N.”, hogy ezután külön rovatot kell nyitni „Választási háborúk” cím alatt; mire alkalmat szolgáltatott a sommegymegyei eddigi hallatlannal éles pártviszály, hol közlekebből formális háború fejelett ki a választók között, két óráig tartó csata, melyben még sem történt emberhalál valóóság csodaként lehet följegyezni. A királyhágón innen is megdöbbentőleg nő az izgatottság, de hála Istennek, onnyire még sem vagyunk és ne is legyünk.

— Folyó év martius hava 9-én a követ-választások elrendelését tárgyzó, Erzsébetvárosban tartandó bizottmánygyűlésre megjelenni nemes Felső-Fehérmegye bizottmányi tagjai ezennel felhívatnak. Erzsébetvárosában, febr. 21. 1869. Nemes Felső-Fehérmegye főispánja: Gr. Haller F.

— Necrológ. Albert Juliánna, özvegy Pávai Lászlóné maga, fia Antal, leánya Mária özvegy Aigner Ferenczné, ennek gyermekei: Ferenc és Endre nevében megsumorodott szívvel jelenti, a jó férjnek, szeretett édes atyának, illetőleg nagyatyának: kolozsvári polgár Pávai Lászlónak, folyó hó 24-én reggeli 6 órakor életének 78-ik, boldog házasságának 46-ik, s a róm. kath. anyateplom buzgó szolgálata 32-ik évében, az utolsó szentségek ajátos felvétele után, öregség szűlle elgyengülős következtében történt elhunytát. Áldás és béke poraira!

— Necrológ. Forray Ferenc, a magyar királyi belügyminiszterium számvevősége igazgatója, maga és gyermekei: Róza és Ferenc, neje Kolterffy Mihály s unokái Mihály és Róza, napja öz. Pál Mihályné született Sipos Amália s ennek gyermekei Pál Albert, Pál Gyula s neje Sala Franciska, Pál Mihály s ennek neje Egyed Róza, testvére Forray Kata öz. Agh Antalné s számos helyt és távollevő rokonok és ismerősei nevében, mely fájdalommal jelenti szeretett hű nejeének, a jó és gyöngéd anyának, illetőleg nagyanyának és testvérenek kézdi polgár Pál Rózáinak, e folyó év febr. 22-én délután fél két órakor, kora 50-ik, házassági szövetségük 31-dik évében, a halotti szentségek áhítatos felvétele után, az örök létre szenderültet.

— Necrológ. Régibb nemzégünk mind inkább ritkuló sorából megint egyvel kevesebbet számolunk: ugyanis folyó hó 22-én Földvári György veterán honfitársunk: ugyanis folyó hó 22-én Földvári György veterán honfitársunk élte 75-ik évében elhalálozott, s porhüvelyé a még élteben készített családi sirbólva helyezett el. A boldogult első ifjúságában e század elején annyira ismeretes francia háboruban mint es. királyi tiszt csatázott, aztán a béke beállásával haza szállva; több rendű polgári hivatalokban szolgált, míg nem több évi hanyatlással pihen-ni kívánván, egyedül a gazdasági ténre szorított, a hol is fáradhatlan igyekezete s a korral együtt tartó lelkesedésével, a reformok terén sem hagyta bár hány ifjabbaktól is magát megelőztetni; — élő jelét hagyván abban maga után azon törhellen kitaratásának, melylyel lakása helyén csupa tiszta száz helységbeli felszabadultakkal szem-be, majdnem tíz évig, egy magára folytatott — s minden fórumokon kereszttől vitt tagosítást, lankadatlan buzgalommal — a mult öszön végrehajtofta; de a miől részére, csak a küzdelem s fáradság jutott, — eredményt a fennmaradtak élvezik. Nyugodjanak csendesen porai!

— A Radetzky-fregatte explosiójára vonatkozólag már részletes jelentések is fektűnek előttünk. Ezek szerint a Radetzky-fregatteon 29 ágyú s 368 főnyi hajószemélyzet volt. A hajó Daulfak Adolf lovag, sorhajókapitány parancsnoksága alatt állott. Magasabb rangú tisztek voltak még: Pittner Eduárd, sorhajóhadnagy; Skribanek Agoston, Jäger Gyula stb. A hajó légberendezése körülbelül 10 mérföldre történt Lissától, f. hó 20-án, honnét azonnal segéd-eszközöket indítottak utnak a szerencsétlenek megmentésére. Triest, Zara és Ragusa mellett állomásozó hajók is azonnal siettek a catastropha színhelyére. Legnagyobb elővigyázattal véghezvitt kutatások dacára is azonban csak 23 embert lehetett megmenteni; de azért a hajók parancsot kaptak 3 napig a szerencsétlenség helyszínén maradni. A megmentettek elbeszélése szerint a hajó a lőporkamrákban keresendő, melyeknek érzékszetei tisztítása alkalmával kellett a szerencsétlenségnek történnie. A megmentettek közt is igen sokan könnyű, vagy nehéz sérülést szenvedtek.

Nemzeti színház.

Febr. 26-án: „Traviata.” A mai előadással is sikert jegyezhetünk föl, mely azt teljesen elvezethető tette. Mándokine M. Emma és Dallí többször meg lón tapsolva. Ez alkalommal lépett fel ismét Tanner, kit rekedsége miatt régóta nem hallottunk.

Febr. 27-én: A K. Pap Miklósné Szabó Pepi jutalmára itt először: „A szép grófné és comtesse Fabienne” színjáték 3. felv. írta Meilhace Henri. A darab meglehetősen unalmas, s a mellett, hogy az eszmét benne nagyjót tüvegen kell nézünk, meseje sem eseménydus. A darab szűk terjedelméhez képest, feleltte sok felesleges alak, s gyakori hosszas, fáradszó párbeszéd van benne, mely nem csak a színjáték, de az előadásnak is hátrányára volt. Jutalmazottat a közönség elég kinttintésbe részesít; több kuszorut, s bokréttakkal lepetett meg. Mint comtesse Fabienne, mennyiben szakmaköre megengedé elég szabadon mozgott, és alakított. Sz. Mátraí Laura (Amália) jelentéken szerepét kiváló gonddal kezelte, remekül alakított. Mint rendszeren, úgy ma is kiváló elegans volt. A közönség mind megjelenésekor, mind az előadás alatt több versen zajos tapsokban nyilvánítá kedvencz művésznője irányában elismerését. Kovács Gyula (Albert) elég jól játszott, Albisi Anna (báróné) és Takácsné (Fabienne unokája) nem sok kívánni valót hagytak. Febr. 28-án: „Dunau.”

KÜLFÖLD.

Berlin, febr. 24. Azon bir, mintha a hadsereg létszáma rövid időn le fogna szállíttatni, határozottan megezőfoltatik.

A „Public“ a következő czáfolatot hozza: „Több lap jelenti, hogy a belga kormány a vasúti ügyben teljes elégtételt szolgáltatott, s hogy ennek következtében egy vámegyezmény iránti terv került ismét szönyegre. Nem való, hogy e kérdés Páris és Brüsszel közt megpendített volna.“

Konstantinápoly, febr. 26. A porta tegnap külföldi képviselőihez egy köriratot intézett, melyben az illető hatalmasságoknak a Görögországgal való legközelebbi múlt válság alkalmával tanúsított magunktartásáért köszönetet fejezi ki, s melyben Görögországnak a conferentia határozatára adott válaszában kikötött fentartásai constatatnak. A porta körirata új események eshetőségére fenntartja a portának azok megítélését és saját magatartását.

Mint Athénéből m. hó 20-ról jelentik, a Zaimis minisztérium a megye főnökségeket saját párthíveivel szándékozik betölteni. Pym angol freagat-kapitány följáránál szolgálatait a kormánynek egy páncélos-hajóhad alagatása végett.

A „Times“ ragaszkodik azon már ismételve kifejezett nézetéhez, hogy az oroszokkal szemben Aziában háború és engedés közt létezik egy középút. A vezérnap azon meggyőződését fejezi ki, hogy Oroszország nem táplál ellenséges terveket, s ezért most is — mint már előbb — azt tanáskolja, hogy az orosz kormányval egyetértésre kell jutni. A készülőzendő egyezkedés alapjául Afghanistanban semlegesítést jelöl ki, mely tartomány némi ázsiai Schweiczer fogva föltüntetni.

Bécs, febr. 26. A mai „Presse“ megozafolja azon birt, mintha Poroszország a dán kormányt felszólította volna, hogy igényei iránt való bizonyítékait, a prágai békeszerződés 5-dik pontja alapján, Szt. Pétervárott terjeszse elő.

Páris, febr. 26. A „Moniteur de l'Armée“ ellenezvén a lefegyverkezés eszméjét, ezeket mondja: Franciaország nem akarja Európa rendjét és nyugalma megzavarni; ennek dacára azonban nem fegyverkezik le.

Az amerikai követ egy a görög kormányhoz intézett levelében kijelenté, hogy az Egyesült-Államok ösztönözni öhajják a Török- és Görögország közti béke fönmaradását. Ugyanő kormánya által fölhatalmaztatott, mindkét fél számára följáránlani jó szolgálatait oly módon, hogy ezáltal az Egyesült Államok semlegessége ne compromittáltassék.

Madrid, febr. 25. A cortes 180 szavazattal 62 ellen, Serranora rubázta a legfelsőbb végrehajtó hatalmat. Serrano erre úgy nyilatkozott, hogy csak önmegtagadással fogadhatja el a ráruházott hatalmat. Az azzal való visszaélés lehetetlen, minthogy sem vétő-joggal, sem a háború és béke elhatározása iránti joggal nem bír. Ő a minoritással és majoritással egyetértve kíván eljárni cselekvéseiben; és mindaddig, míg a szükség úgy kívánja, megmarad állomásán, melyről való lépése után a Magyar-életbe vonul vissza. Erre constatatnak, hogy a minoritás megnyugvással fogadta Serrano szavait.

Mint Washingtonból m. hó 21-ről távirják, a képviselőház — 140 szavazattal 33 ellen — elfogadta a senatusnak az alkotmányhoz tett ama módosítványát, melynél fogva megtiltatik, hogy a szavazat tekintetében bármiféle megkülönböztetés tétessék, faj, szín, származás, vagyon, nevelés vagy vallás miatt.

Távirati tudósítás a bécsi börzseről.

Márczius 1-n: 5% Metaliques 100 frt 64.—. 5% Nemzeti kölcsön 100 frt 72.—. Kamat 64.—. 1860. Kölcsön 104.60. Bankrészevény 732. Hitalintézet részvény 200 frt 294.80. London 10 ft st. 100 frt 23 1/2, kr 123.—. Ezüst 121.—. Cs. királyi arany 5.80

Erdélyi földteh. kötv. febr. 26-án: 74. —.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

HIVATALOS.

Sz. 1184.

Pályázat.

A kolozsvári m. k. adó, és vámhivatalnál, egy szolgáló állomás 300 frt évi fizetéssel betöltendő.

Pályázni kívánók szabályszerűleg felszerelt kérelmeket, melyekben okmányilag kimutatandó folyamodónak a hazai nyelvekben, és különösen az államnyelvben szóban, úgy mint írásban jártassága, eddigi foglalkozásának, és erkölcsi minősége, vagy közvetlen, vagy hivataluk útján ezen pályázat előzőri kihirdetése után **négy hetek alatt** ide benyújthatják.

A m. kir. pénzügyi igazgatóságtól.

Kolozsvárt, 1869 február hó 21-én.

(92)

Pályázat

A nemes Alsó-Fehérmegyében kebelezett **Verespatak** bányász községében rendezesített **főorvosi** állomásra, melylyel 750 frt évi fizetés, 120 frt látartási díj, 100 frt szállásbér, kamerális szervezett nyugdíj és segélyezés is van összekötve. Midőn ezen turesedésbe jött főorvosi állomásra újonnan pályázatot nyitattik, a pályázandó orvos tudor urak fölhivattak, szakképzettségüket, és a magyar, meg román nyelvben jártasságukat, igazoló okmányokkal fölszerelt folyamodványokat illetékes helyhatóságuk előjárására útján „Abrudbánya-verespataki nehézké pénzalapítvány igazgatóságához“ Abrudbányára, folyó évi **Márczius utolsó napjáig**, mint zárhatárideig beküldeni.

Az Abrudbánya-verespataki nehézké pénzalapítvány igazgatóságától.

Abrudbányán, 1869 február 20-án.

Szám 204. 1869.

Arlejtési hirdetmény!

A szamosújvári magyar kir. országos fegyintézetben szükséges szilárd anyagból építendő új dolgozó műhelyek felépítését a nagyméltósági magyar kir. igazgatási minisztérium folyó hó 14-én 8. szám alatt kelt rendeletével az ez iránt szerkesztett terv és költségvetés szerint, mely utóbbiban az építési költségek 4590 frt 67 kr-rel vétettek fel, engedélyezni méltóztatván, e műhelyek felépítésének biztosítása tekintetéből az említett fegyintézet hivatalos irodájában folyó évi **márczius 22-ikén** reggeli 10 órákor nyilvános árlejtés fog tartatni, melyre a vállalkozni kívánók azon kijelentéssel hivattak meg, miszerint e vállalatához az előszámított építési összeg 5%-ának bantapénztul leendő letétele után, mely a vállalkozó által azonnal 10%-ra lesz kiegészítendő, mindenki hozzá szölbát.

A fennebbi időpontig az előszámított építési összeg 10%-val, mint biztosítékkal megterhelt s az ez iránt megállított feltételek értelmében szerkesztett írásos ajánlatok (Offer) is el fognak fogadtatni, melyek csak a nyilvános szóbeli árlejtés be-zárta után lesznek felbontandók.

Az építés alapjául szolgáló műtani iratok, n. m.: terv, előnézet és költségvetés, valamint az építésre vonatkozó általános és részletes feltételek az említett fegyintézet irodájában a szokott hivatalos órák alatt az árlejtés előtt is bármikor megtekinthetők.

Szamos-Ujvárt, febr. 22-én 1869.

A magyar kir. orsz. fegyintézet igazgatósága.

Boér János, igazgató.

NEM HIVATALOS

Demjén László

bel- és külirodalmi könyv-, műhangjegy-kereskedése és zongora tára.

BÉCSBEN.
Verl. Kärnthnerstrasse 48.
Az új operaház közelében.

KOLOZSVÁRON.
Főpiaz
Fröhlich-ház.

(90)

Bethlenben fedezni fognak f. é. márczius 1-jétől idegen kanczakát következő mének,

Lord Albert: angol televér világos pej 10 éves, 15 m. 2 h. 1 v. apja Fandango, anyja Agnes, fedez 25 frtért.

Babér: televér barna pej 15 m. és 2 hüvelyk, 4 éves, apja Bakator, anyja Jelva, fedez 20 frtért o. é.

Conversano: Lipiczai faj 14 m. 2 h. fekete, 5 éves, fedez 15 forintért.

A fedezendő kanczak kellő mennyiségű és jó minőségű szénával, vagy annak idejében zöld takarmánnyal jó istállóban láttatnak el és felügyeltetnek naponta 25 krért.

Kértenek az illető tulajdonosok kanczaikat mennél előbb bejelenteni és a bejelentéssel együtt minden kancza után 5 frt előleget küldeni. — A ménbér és ellátásért fizetendő összeg a kanczak elvitelkor fizetendő.

A kis Conversanonál még 10 idegen kanczára van üres hely.

Bethlen, 1869 évi február 26-án.

MAKSAI JÁNOS,

gr. Bethlen Sándor jószág felügyelője.

Bécs.

(37)

!! Végladása !!

Bécs.

a multévi idénybeli tavaszi és nyári kelméknek.

Angol czérna Barege-k rőfje 25 és 30 kron.

Francia Jaconas, Mouslin és Percalinok rőfje 28, 35 és 40 kron.

Legfinomabb Alpaca Lüsterek, sima és mintázott, eddig rőfje 1 frt, most, 50 és 60 kron.

Egy fekete Lyoni selyem öltöny, jótállással 18 frt.

! Színes atlacok, tafoták tetemesen leszállított áron!

kaphatók

„az osztrák koronaherceghez,“

czimzett

Selyem- és divatáru raktárban,

Bognergasse szegletén.

Bécs.

!!

Kivánatra mustrák bérmentesen küldetnek.

Bécs.

DIAMANT és MÜLLER.

Egészen újon rendezett első rangú szaloda.

(97)

BINDER-SZALODA

(Károlyfehérvárt.)

Alólirt tisztelettel jelenti a magas nemességnek, cs. kir. katonaságnak és n. érd. közönségnek, hogy a Károlyfehérvárt a Nemzeti Szalodát a piacon 165 szám alatt, most „Binder Szaloda“ kibérelte, s azt a jelen kor igényei szerint minden kényelemmel ellátta.

Alólirt sem fáradságot, sem költséget nem kímélt, hogy ezen Károlyfehérvár legszebb és legélénkebb utcájában fekvő Szalodát, 18 vendég szobáival, ét- és kávé-termével együtt, minden tekintetben szépen és kényelmesen kiállítsa, hogy az minden első rangú vendéglővel a versenyt kiállani képes legyen.

Alólirtnak fogondja oda lesz irányozva, hogy a legizletesebb ételeket, tiszta és jeles borokat előzékeny szolgálat és jutányos ár mellett nyújtson s t. látogató minden kívánságát teljesítse, és reméli, hogy számos látogatósnak fog örvendhetni.

Egyszermind alólirt jelenti a n. érd. utazó közönségnek, miként f. é. Márczius hava 1-ső napjától a K. fehérvári vaspálya udvar és érintett vendéglő közötti közlekedés eszközlése tekintetéből egy egészen új és legnagyobb kényelemmel ellátott társas kocsit boesátand a n. érd. közönség rendelkezése alá.

Továbbá alólirt által a kényelmes alkalmatosságra nézve a további szállítás végett bár hová történhető útírányba a legfőbb gondozást fog fordítani.

BINDER vendéglős,

és a Báznaí fürdő hasznabérője.

(Ezelőtt az „Arany Szöllőnél“ Medgyesen.)

A szolgálat s többféleképpen felszámítás nélkül

(50)

Alapított 1820-ban,

Ausztriában, Poroszországban, Frankonban, Angliában, Orosz- és Törökországban érmekekkel és rendjelekkel kitüntetett

Weiss János és fia

cs. kir. első országosan

szab. szerszámgyára

Bécsben

ajánlja gyártmányait

szerszámokban famunkások számára

nevezetesen:

asztalosok, gépgyarak, vasúti-műhelyek, hangszereszek, ácsok, kerekések, pintérek, gyufagyarak, doboz-készítők számára,

továbbá:

szerszámait és berendezési cikkeit könyvkötők és üvegek számára,

Műkedvelőknek való szerszám-szekerényeit.

Éppen most jelent meg:

Stein János könyvkereskedésében kapható:

A magyar nemzet jelene és jövője.

Ára 90 kr.

!! Ponson du Terrail új érdekes regénye !!

Egy király ifjusága

(IV. Henrik)

I. rész:	A szép ezüstművésné 2 kötet	1 frt 80 kr.
II.	A navarrai király kedvese 2 köt.	2 „ —
III.	A szép Nány csinyjei 2 köt.	1 „ 80
IV.	A Vörös-alsó kalandjai 2 köt.	2 „ —
V.	A szerelem hatalma 2 köt.	2 „ —
VI.	Szent Bertalan éje 2 köt.	2 „ —

Az Erdélyi muzeum-egylet évkönyvei

V-dik kötetének I-ső füzeté.

Két kömötszettü rajztáblával.

Ára 1 frt.

Az 1865/8-dik évi országgyűlési

TÖRVÉNY-CZIKKEK

II-dik füzeté

1868. XXVII — LVIII.

8-rét 1 frt 20 kr.

Zsebkadás 1 frt 40 kr.

Ugyanennek 8-rétü teljes kiadása 2 frt.

Zsebkadás 2 frt.

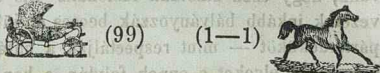
Polgári törvénykezési rendtartás.

Betürendes tárgymutatóval.

8-rét 60 kr.

Zsebkadás 84 kr.

Nyomatott az ev ref. fótanoda betűivel (Bel-farkasutca 74 sz.

Eladó kocsik és lovak.

Egy divatos nagy **üveges kocsik**, minden úti kellékekkel.

Egy 16 hajtó koci (Kutschir phaeton) elől és hátul alkalmazható fedéllel, — mindkettő a legjobb karban.

Két 6 és 7 éves hámos 16, 16 marok 1 szoll eladók. Értekezhetni Klausch cattlernél a bel-szenutczában.

(98)

(1—4)

Alsó-Fehérmegyében Csekelakán a méltóságos Szilvási Béla ur udvarában van egy szép sárga 4 éves félvér csikó, apja Cosarárá, 15 m. 2 hüv. nagyságu, apalónak valamint hátsalónak is használható. Értekezni lehet alólirttal helyt Csekelakán

Szilágyi Lipót,

gazdatiszt.

Hirdetés.

Gróf Kun Karolyné, Zsombori Sarolta **puszta-topai** (kolozsmegyei) birtoka, mely áll közel 400 holdból, igen szép erdőkből és kolozsvár-zilahi ország-ut mellett fekszik

örök áron eladó.

Értekezhetni ügyvéd Groisz Nándornál Kolozsvárt.

(70)

2—3

Valódi angol-, osztrák- és magyarkormányilag szab. hordozható tűzoltó készlet,

Extincteur,

Valódi angol-, osztrák- és magyarkormányilag szab. hordozható tűzoltó készlet,

Extincteur,

Valódi angol-, osztrák- és magyarkormányilag szab. hordozható tűzoltó készlet,

Extincteur,

Valódi angol-, osztrák- és magyarkormányilag szab. hordozható tűzoltó készlet,

Extincteur,

Valódi angol-, osztrák- és magyarkormányilag szab. hordozható tűzoltó készlet,

Extincteur,

Valódi angol-, osztrák- és magyarkormányilag szab. hordozható tűzoltó készlet,

Extincteur,

Valódi angol-, osztrák- és magyarkormányilag szab. hordozható tűzoltó készlet,

Extincteur,

Valódi angol-, osztrák- és magyarkormányilag szab. hordozható tűzoltó készlet,

Extincteur,

Valódi angol-, osztrák- és magyarkormányilag szab. hordozható tűzoltó készlet,

Extincteur,

Valódi angol-, osztrák- és magyarkormányilag szab. hordozható tűzoltó készlet,

Extincteur,

Valódi angol-, osztrák- és magyarkormányilag szab. hordozható tűzoltó készlet,

Extincteur,

Valódi angol-, osztrák- és magyarkormányilag szab. hordozható tűzoltó készlet,

Extincteur,

Valódi angol-, osztrák- és magyarkormányilag szab. hordozható tűzoltó készlet,

Extincteur,

Valódi angol-, osztrák- és magyarkormányilag szab. hordozható tűzoltó készlet,

Extincteur,

Valódi angol-, osztrák- és magyarkormányilag szab. hordozható tűzoltó készlet,

Extincteur,

Valódi angol-, osztrák- és magyarkormányilag szab. hordozható tűzoltó készlet,

Extincteur,

Valódi angol-, osztrák- és magyarkormányilag szab. hordozható tűzoltó készlet,

Extincteur,

Valódi angol-, osztrák- és magyarkormányilag szab. hordozható tűzoltó készlet,

Extincteur,

Valódi angol-, osztrák- és magyarkormányilag szab. hordozható tűzoltó készlet,

Extincteur,

Valódi angol-, osztrák- és magyarkormányilag szab. hordozható tűzoltó készlet,

Extincteur,